

Socialtjänstförvaltningen

STABEN

Handläggare: Johan Bonander
Tfn: 08 508 25 601

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2005-05-24

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2005-06-14
DNR 106-362/2005

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till äldreomsorgsplan för åren 2006-2010, remissvar.
(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner Socialtjänstförvaltningens yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Eddie Friberg

Tina Heinsoo

Sammanfattning

Äldreomsorgsplanen utgör ett centralt styrinstrument för stadens äldreomsorg. Ett förslag till ny äldreomsorgsplan för perioden 2006-2010 har utarbetats inom äldreomsorgsberedningens kansli i stadsledningskansliet. I förslaget fokuseras särskilt på stöd- och hjälpinsatser i det egna boendet, äldres inflytande och delaktighet i beslut och insatser samt rättsäkerheten i handläggningsprocessen. I planen betonas också vikten av samplanering mellan stadsdelsnämnderna vid omstrukturering av särskilda boenden.

Förvaltningen anser att förslaget till plan i princip är bra men har en del synpunkter rörande hemtjänstens utveckling, kompetensutveckling inom vård- och omsorgsboenden och rättssäker biståndsbedömning.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom staben för utredning och projekt. Ärendet har behandlats av handikapprådet 2005-06- 09.

Bakgrund

Jämte kommunfullmäktiges inriktningsmål utgör äldreomsorgsplanen ett centralt styrinstrument för stadens äldreomsorg. Med utgångspunkt från planen ska stadsdelsnämnderna utforma äldreomsorgens verksamheter efter lokala förutsättningar och behov. Nuvarande äldreomsorgsplan antogs av kommunfullmäktige i november 2000 och gäller fram till och med december 2005. Ett förslag till ny äldreomsorgsplan för perioden 2006-2010 har utarbetats inom äldreomsorgsberedningens kansli i stadsledningskansliet. Förslaget är uppbyggt kring det övergripande målet att äldre i Stockholms stad ska ges förutsättningar att leva under goda och trygga levnadsförhållanden. Till detta mål har sex strategier för måluppfyllelse arbetats fram:

- 1) Äldreomsorgen ska arbeta förebyggande och aktivt delta i samhällsplaneringen
- 2) Det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser som ger äldre goda förutsättningar för ett väl fungerande och tryggt liv i den egna bostaden
- 3) Det ska finnas vård- och omsorgsboende med speciella inriktningar som tillgodoser äldres olika behov
- 4) Det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga/närstående
- 5) Anställda inom äldreomsorgen ska ha hög kompetens som svarar mot de krav som verksamheten ställer
- 6) Den kommunala äldreomsorgen ska samarbeta med landstingets hälso- och sjukvård med fokus på den enskildes behov

Förslaget till äldreomsorgsplan 2006-2010 finns i sin helhet med som bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Sammanfattning av planen

Hemtjänsten

I förslaget till äldreomsorgsplan framgår att en stor del av framtidens äldreomsorg kommer att ligga inom hemtjänstens verksamhetsområde. För att klara de ökade behoven behöver insatser i egna boenden därför utvecklas med

nya arbetsformer, ökad spetskompetens och ett nära samarbete med landstinget. För att uppnå kontinuitet föreslås att alla som får insatser inom äldreomsorgen ska erhålla en kontaktperson vars ansvar är att samordna insatser.

Aktiviteter

I och med att allt fler äldre bor kvar i den egna bostaden ökar även behovet av mötesplatser för samvaro och aktiviteter. Staden ska därför enligt förslaget stimulera tillkomsten av öppna verksamheter för social samvaro och aktiviteter.

Vård- och omsorgsboenden

I förslaget till äldreomsorgsplan poängteras att alla särskilda boendeformer ska ses som en gemensam resurs för staden. Alla särskilda boendeformer såsom servicehus, ålderdomshem, gruppboende och sjukhem, föreslås även få en gemensam benämning: vård- och omsorgsboende.

Rättssäker och likställd myndighetsutövning

I förslaget till äldreomsorgsplan betonas betydelsen av att den enskilde har inflytande över de beslut och insatser som ges och att en hög rättssäkerhet ska garanteras den enskilde i handlägningsprocessen. Alla beslut om bistånd ska vidare utgå från den enskildes individuella behov med beaktande av likställighetsprincipen.

Kompetensutveckling av personal

I förslaget till äldreomsorgsplanen konstateras att det måste finnas möjligheter till utveckling och avancemang inom äldreomsorgen. I planen föreslås att personalen ska kunna specialisera sig inom olika områden såsom demenssjukdomar, stroke, psykiska sjukdomar etc.

Uppföljning av planen

Stadsdelsnämnderna ska i verksamhetsberättelsen redovisa hur äldreomsorgen bedrivs med utgångspunkt från äldreomsorgsplanens mål och strategier. Vidare föreslås i planen att stadsledningskontoret ska genomföra en uppföljning av planen under 2008..

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att förslaget till äldreomsorgsplan är väl genomarbetat och tydligt. Förvaltningen vill lämna följande synpunkter på äldreomsorgsplanen.

Hemtjänsten

Det är bra att det i planen framgår att hemtjänstens kompetens ska breddas. Särskilt viktigt anser förvaltningen det är att hemtjänsten utvecklar sin kompetens att möta äldre personer med missbruksproblem eller med psykiskt funktionshinder. Även personer med s.k. neuropsykiatriska funktionshinder är ofta i behov av en hemtjänst med en anpassad metodik.

Förvaltningen anser vidare att det i äldreomsorgsplanen bör framgå att för att utveckla hemtjänsten behövs en fördjupad samverkan även *inom* respektive stadsdel. Exempelvis behövs ett fördjupat kompetensutbyte mellan stadsdelens boendestödsteam och hemtjänstpersonalen. Även biståndshandläggarna, som fattar beslut och beskriver hemtjänstinsatsen i sina beställningar, bör genomgå den i planen för hemtjänsten föreslagna kompetensutvecklingen.

De riktlinjer som reglerar stöd och insatser inom stadens omsorg om funktionshindrade, vilka Kommunstyrelsen antog i april 2002, har en särskild hemtjänstinsats för personer i behov av extra kontinuitet. Detta bistånd är benämnt Hemtjänst i assistansliknande form och kan beviljas till personer i behov av extra kontinuitet och med ett hjälpbehov som överstiger fem timmar i veckan. Biståndet innebär att brukaren får ett beslut om hemtjänst med ett begränsat antal vårdbiträden, som ska utföra hjälpen. Förvaltningen anser att ett införande av möjligheten att fatta beslut om Hemtjänst i assistansliknande form i äldreomsorgens riktlinjer indirekt skulle få följden att den kontaktpersonsfunktion som föreslås i äldreomsorgsplanen skulle förstärkas för de brukare som har stort behov av kontinuitet, vilket vore bra för den enskilde brukaren.

Vård- och omsorgsboenden

Det är viktigt att vård- och omsorgsboenden har en god kompetens att även ge god omsorg till personer med psykiska funktionshinder och personer med missbruksproblematik. Förvaltningen skulle föreslå att detta nämns särskilt i äldreomsorgsplanen. Vidare bör omnämnas vikten av att övergången mellan boendeformer inom omsorgen om funktionshindrade till boendeformer inom äldreomsorgen ska ske smidigt och med den enskildes bästa för ögonen.

Rättssäker och likställd myndighetsutövning

Lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade, LSS, trädde i kraft 1994. Lagen är en rättighetslag och ger personer som omfattas av lagen, och är i behov av någon av lagens tio insatser, en absolut rätt till aktuell insats/insatser. Målbeskrivning i LSS skiljer sig åt från Socialtjänstlagen (SoL). Medan SoL föreskriver att personer ska garanteras en skälig levnadsnivå så anger LSS att personer som omfattas av lagen ska uppnå goda levnadsvillkor. Funktionshindrade personer över 65 år kan omfattas av LSS om funktionshindret inte beror på normalt åldrade. Även när åldrandet förstärker

ett funktionshinder kan den enskilde omfattas av LSS under förutsättning att funktionshindret i sig inte är åldersrelaterat. Då det finns vissa kvalitetsskillnader mellan LSS och SoL, som kan ha betydelse för den enskilde, bör utredningar och bedömningar ske utifrån den enskildes behov enligt båda lagstiftningarna. Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att personal inom äldreomsorgen bör få utbildning och kunskap om lagstiftningen och handläggningen inom LSS.

Bilaga: Förslag till Stockholms stads äldreomsorgsplan 2006-2010